

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

ДО

КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Относно: **Предложения за изменение и допълнение на Законопроект за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити вх.№ 50-454-04-48, вх. № 50-454-04-49 и 50-454-04-51 от 19.09.2024г.**

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

И. С Предложения за изменение и допълнение на Законопроект за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити (ЗЛОККК) вх.№ 50-454-04-48, вх. № 50-454-04-49 и 50-454-04-51 от 19.09.2024г. се предлага в изключенията от приложното поле по чл. 3 от законопроекта да се включат адвокатите и адвокатските дружества.

Изразяваме становище по тази част на предложенията само защото смятаме, че сме изправени пред опит за подвеждане на вносителите народни представители и за изкуствено противопоставяне на професиите на адвокат и на съдебен изпълнител.

На първо място искаме ясно да заявим, че **Камарата на частните съдебни изпълнители категорично подкрепя нашите колеги адвокатите да могат да извършват всички действия, които и в момента осъществяват по отношение на кредитополучатели без каквото и да било лицензиране.**

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

Нямаме никакви възражения и подкрепяме адвокатите, в случай, че желаят да бъдат и лица, обслужващи кредити по смисъла на ЗЛОККК.

Не споделяме обаче мотивите на вносителите за това предложение, че за да извършват своята дейност по чл. 24 от ЗА адвокатите трябва да се лицензират по реда на ЗЛОККК, ако не са изрично изключени от неговия обхват.

В чл. 6, ал. 2 от ЗЛОККК, в пълно съответствие с чл. 3, т. 9 от Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета, която се транспонира с него, изчерпателно са изброени дейностите по обслужване на кредити и сред тях не фигурират правното съдействие, консултации и представителство, с които е дефинирана адвокатската дейност в чл. 24 от ЗА. **Предвид горното, според нас адвокатите и адвокатските дружества могат да продължат да извършват всички дейности, които и в момента осъществяват, съгласно ЗА спрямо кредитополучатели, без да е необходимо каквото и да било лицензиране или изпълнение на другите изисквания на ЗЛОККК относно лицата, обслужващи кредити.**

Видно от справката за отразяване на становища, предложения и възражения, получени в хода на общественото обсъждане на проекта на ЗЛОККК, **вносителят МС на РБ е на същото становище.**

Съдебните изпълнители са изрично посочени сред изключенията в приложното поле по чл. 3 от ЗЛОККК, защото държавата им е възложила принудителното изпълнение на частни притезания (чл. 264, ал. 2 ЗСВ за държавните съдебни изпълнители и чл. 2, ал. 1 ЗЧСИ за частните), а те включват всякакви съдебно признати вземания, включително и вземанията по необслужвани кредити, които са предмет на директивата. Дейностите по събиране на съдебно признатите вземания по необслужвани кредити включват и дейностите по обслужване на вземания по смисъла на чл. 3, т. 9 от директивата, но не се изчерпват с тях. Частните съдебни изпълнители

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

(ЧСИ) разполагат с отделни правомощия и в рамките на извънсъдебното събиране на вземания. Такова правомощие е предвидената в чл. 18, ал. 5 от ЗЧСИ правна възможност за връчване „на всякакви покани, съобщения и отговори във връзка с гражданскоправни отношения“, които също представляват част от действията по обслужване на необслужваните вземания по чл. 3, т. 9 от директивата и следва да бъдат изключени от нейния обхват, съответно и от закона. Адвокатите и съдебните изпълнители не са в твърдяното еднакво правно положение по отношение на извършването на дейности по обслужване на вземания по необслужвани кредити. Двете професии имат различни устройствени закони, различен правен статут и предмет на дейност. Докато правното съдействие, правните консултации и представителството не са включени в обхвата на директивата, то дейностите по обслужване на вземания, когато последните са съдебно признати, представляват част от ежедневната дейност на съдебните изпълнители и следва да бъдат изключени от обхвата на директивата и на законопроекта.

II. В горещитираните предложения на уважаемите народни представители се предлага да отпадне § 16 от преходните и заключителни разпоредби на ЗЛОККК.

Смятаме горното за неправилно, тенденциозно, изцяло необосновано и влизащо в противоречие с целите на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС по следните съображения:

1. Директива (ЕС) 2021/2167, чието транспониране се извършва със ЗЛОККК, цели да разреши проблема с увеличаването на необслужваните кредити в балансите на кредитните институции, да намали риска от бъдещо натрупване на необслужвани кредити и да насърчи развитието на вторичния пазар на необслужвани кредити. Като причина за нуждата от интервениране в тази сфера е посочено, че липсата на конкурентен натиск на пазара на

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

купуване на кредити и на дейностите по обслужване на кредити кара лицата, обслужващи кредити, да начисляват на купувачите на кредити високи такси за своите услуги и води до ниски цени на вторичните пазари на кредити, съответно възпира кредитните институции да се освобождават от натрупаните необслужвани кредити.

Именно за да се постигнат в максимална степен горните цели и в изпълнение на чл. 17, пар. 4 от Директивата, във връзка с чл. 2, пар. 6 в законопроекта, внесен от МС на РБ, е предвидено купувачите на кредити да могат да възлагат обслужването на вземанията си не само на лицата, обслужващи кредити, но и на ЧСИ. **По този начин се предоставя още една възможност и гаранция за защита правата на купувачите на кредити, което съответно води до по-голям интерес към купуването на кредити със свързаните с това положителни икономически последици като повишаване цените на вторичния пазар и стимулиране на банките да се освобождават своевременно от натрупани лоши кредити.**

2. Вносителите твърдят, че *„недопустимо се разширяват правомощията на съдебните изпълнители в нарушение на общия принцип, че на орган с възложени публични функции не е позволено да извършва частно-правно дейност.“*

2.1. На първо място само по себе си е пълен нонсенс да се твърди, че съдебните изпълнители не могат да упражняват дейностите по обслужване на кредити, след като самата директива в чл. 2, пар. 6 изрично урежда свободата на държавите членки да освободят от нейното прилагане именно съдебните изпълнители когато те вече упражняват такива функции. В редица държави в Европа съдебните изпълнители отдавна са натоварени от националния законодател с функциите не само по обслужване на необслужвани кредити, а и по цялостно извънсъдебно събиране на всякакви вземания. Чрез тази дейност на съдебните изпълнители се предотвратява свръхнатоварването на съдилищата, дава се възможност за доброволно и разсрочено погасяване на

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

задълженията от страна на гражданите и бизнеса без съдебна намеса и без да се заплащат такси и разноски. Реализират се спестявания в размер на стотици милиони, които остават у хората и бизнеса. Длъжниците не са поставени в ситуация на блокирани сметки, заплати и имоти, а доброволно според възможностите си могат да се справят с финансовите си затруднения, което им позволява да запазят бизнеса и доходите си.

Във връзка с разпоредбата на чл. 2, пар. 6 е и дискрецията по чл. 17, пар. 4 от директивата: „Държавите членки могат да разрешат на купувачите на кредити да наемат физически лица за обслужване на кредитните договори, които те са придобили. Тези физически лица подлежат на националния режим за регулация и надзор и не се ползват от свободата, предоставена от настоящата директива, да упражняват услуги по обслужване на кредити в друга държава членка.“

Следва да се има предвид и, че доколкото ни е известно, въпросът за включването на ЧСИ сред лицата, обслужващи кредити е бил поставян от българските експерти при работата по законопроекта пред ЕК и отговорът очаквано е бил положителен.

2.2. На второ място - действията по обслужване на кредити не представляват „правна дейност“.

В чл. 3, ал 9 от Директива (ЕС) 2021/2167, съответно в чл. 6, ал. 2 от ЗЛОККК се съдържа определението за дейностите по обслужване на кредити:

- „1. събиране или възстановяване от кредитополучателя на дължими плащания по договор за кредит;
2. предоговаряне с кредитополучателя на условията по договора за кредит в съответствие с дадените от купувача на кредит указания;
3. администриране на жалби от кредитополучатели;

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

4. информирание на кредитополучателя за всяка промяна в лихвените проценти или таксите, както и за евентуални дължими плащания по договора за кредит.“

Твърдението, че дейността по обслужване на кредити изисква юридически познания не съответства на предвиденото в директивата и съответно в законопроекта. Наличието на юридическа правоспособност и професионална квалификация в областта на правото не са необходими и задължителни условия за извършването на дейност като лице, обслужващо кредити (чл. 5, параграф 1, буква „в“ и чл. 7, параграф 2, буква „г“ от Директива 2021/2167, съответно чл. 8, ал. 8, т. 2 – 3 и чл. 9, ал. 2, т. 8 от законопроекта).

2.3. На следващо място – такъв принцип изобщо не съществува, в цяла Европа на нотариусите и съдебните изпълнители, като лица, упражняващи публични функции са възложени редица други правомощия и дейности извън основния им предмет на дейност.

В европейските държави и органите на обединена Европа не само, че няма спор по този въпрос, но и се налага точно обратния подход и то от десетилетия – съдебните изпълнители и нотариусите се натоварват с редица други функции в интерес на правосъдието, гражданите и обществото.

Чл. 34 от Инструкцията на Европейска комисия за ефикасност на правосъдието в Европа от 17.12.2009г. за по-добро приложение на съществуващата Препоръка Rec (2003) 17 на Съвета на Европа относно принудителното изпълнение постановява че „съдебните изпълнители може също да бъдат упълномощени да изпълняват второстепенни дейности, съвместими с ролята им, целящи да гарантират и обезпечат зачитането на правата на страните и да ускорят съдебния процес или да облекчат работата на съдилищата. Тези дейности могат да включват: **извънсъдебно събиране на вземания**, конфискация на имущество, доброволна продажба на движимо или недвижимо имущество на публичен търг,

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

установяване на факти, предоставяне на правен съвет, процедури по несъстоятелност, изпълняване на дейности, възложени им от съда, представляване на страните в съда, изготвяне на частни актове и документи, медиация.“

Така например в редица европейски държави като **Франция, Белгия, Нидерландия, Испания, Гърция, Литва, Люксембург, Румъния, Шотландия, Сърбия, Черна Гора, Словения, Испания, Швейцария** на съдебните изпълнители са възложени функциите по **извънсъдебно събиране и то на всякакви вземания**, а не само на купувачи на необслужвани кредити. Допълнителните дейности, посочени в чл. 34 от Инструкцията на Европейска комисия за ефикасност на правосъдието в Европа се възлагат на съдебните изпълнители именно защото упражняват публични функции.

Освен основната си дейност по образуванияте при тях изпълнителни производства, ЧСИ у нас могат да извършват и други действия като връчването на призовки и книжа по разпореждане на съда по граждански дела, както и на всякакви покани, съобщения и отговори във връзка с гражданскоправни отношения – чл. 18, ал. 5 ЗЧСИ. Последното в голяма степен се доближава до дейността на лицата, обслужващи кредити.

Друга „частно-правна“ дейност и то от близо 20 години ЧСИ извършват съгласно чл. 18, ал. 4 от ЗЧСИ, във връзка с чл. 37, ал. 3 от Закона за особените залози, като по възлагане от заложния кредитор продават заложеното имущество по реда на Закона за особените залози. В тези случаи ЧСИ не действа като орган по принудително изпълнение, а само и единствено от името и за сметка на заложния кредитор-възложител.

3. Вносителите твърдят, че е налице несъвместимост при обслужването на кредити от ЧСИ, тъй като тази дейност била търговска.

Във всички европейски държави на ЧСИ е забранено да бъде търговец, но това не само не изключва упражняването от него на редица други

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

функции, които коментирахме по-горе, но и по-никакъв начин не превръща тази му дейност в търговска. И в момента ЧСИ извършват действия по чл. 18, ал. 5 от ЗЧСИ, които са част от дейностите по обслужване на кредити, като връчват почти всички покани за предсрочна изискуемост по банкови кредити, както и всякакви покани за плащане и уведомления от кредитори до длъжници. Именно затова и директивата изрично урежда в чл. 2, пар. 6 възможността ЧСИ да упражнява дейностите по обслужване на кредити.

Съгласно чл. 18, ал. 4 от ЗЧСИ, по възлагане от заложния кредитор ЧСИ може да продаде заложеното имущество по реда на Закона за особените залози, който ред до миналата година се изчерпваше единствено със задължението на ЧСИ да полага грижата на добър търговец (чл. 37, ал. 3 от ЗОЗ). В тези случаи ЧСИ не действа като орган по принудително изпълнение, съответно не може да използва никакви принудителни мерки, а само и единствено като частно лице и то от името и за сметка на заложния кредитор-възложител. Горните разпоредби на ЗЧСИ и ЗОЗ се прилагат от близо 20 години и все още не сме се сблъскали с нито едно твърдение, че при тази си дейност ЧСИ извършва търговска дейност.

Съгласно чл. 5, ал. 2, т. 1 от ЗА не може да бъде адвокат лице, което е търговец. Затова не можем да разберем логиката - когато ЧСИ извършва възложените му със закона дейности по обслужване на кредит това да представлява недопустима търговска дейност, а когато те се извършват от адвокат да не са такава.

4. Непонятно е за нас сравнението и отъждествяването между ЧСИ и съдията, което е изложено от вносителите като аргумент за недопустимост. Статутът и правното им положение са коренно различни, няма да посочваме тези на съдията, известни са на всички. ЧСИ независимо, че държавата му е възложила публични функции и стриктно го следи при тяхното изпълнение, обаче е свободна професия, не получава заплата, а се самоиздържа чрез определените от МС в задължителна тарифа такси, както и при условията на договаряне с възложителя при дейностите, които не представляват принудително

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

изпълнение. Всяка държава в Европа, която е въвела института на ЧСИ, преценява какви други функции, посочени в Препоръката на Съвета на Европа, да възложи на тези лица извън традиционното принудително изпълнение. Франция например, наред с множество дейности, включени в препоръката, от 2011 г. е овластила съдебните изпълнители и с една функция, която не е в нейния обхват – управлението на етажна собственост. Очевидно резултатите от това за потребителите й са много добри, след като от 200 ЧСИ в началото понастоящем 800 френски колеги извършват и такава дейност.

5. Категорично не сме съгласни с твърдението на вносителите, че извършването на действия по обслужване на кредити от страна на ЧСИ ще въведе в сериозно заблуждение кредитополучателите в какво качество действа съдебния изпълнител.

В толкова много европейски държави (Франция, Белгия, Нидерландия, Испания, Гърция, Литва, Люксембург, Румъния, Шотландия, Сърбия, Черна Гора, Словения, Испания, Швейцария) гражданите не се заблуждават в какво качество действат ЧСИ при извънсъдебното събиране на вземания, малка част от което са дейностите по обслужване на кредити, но у нас се твърди, че щяло да бъде обратното. Дори в съседна Сърбия, която не е членка на ЕС, ЧСИ събират всички комунални вземания на доставчици за ток, вода, телефон и т.н., без те да са съдебно признати (извънсъдебно, доброволно събиране) и гражданите не са в заблуждение. ЧСИ у нас са връчили десетки хиляди покани за плащане по реда на чл. 18, ал. 5 от ЗЧСИ на длъжници като не ни е известен нито един случай на заблуден гражданин. За седемте години, в които се прилага тази разпоредба на закона, в КЧСИ и в МП не е постъпило нито една жалба срещу ЧСИ по повод на връчванията на поканите до длъжниците. Аналогично е положението и при продажбите на заложено имущество (чл. 18, ал. 4 ЗЧСИ, във връзка с чл. 37, ал. 3 от ЗОЗ), при които ЧСИ от близо 20 години действа като частно лице от името и за сметка на зложния кредитор-възложител.

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

Впрочем напълно идентична е действащата правна конструкция по чл. 18, ал. 4 ЗЧСИ с предложената по § 16 от ПЗР на ЗЛОККК, при която купувачът на кредити възлага на ЧСИ обслужването им от негово име и за негова сметка. Единствената разлика се състои в това, че правата на кредитополучателите са защитени в максимална степен в предложенията по § 16, като не само са включени всички предвидени в директивата защитни мерки, но и нови такива. Така например за максимално удобство на кредитополучателите и улеснение на правото им на защита се предвижда компетентен ЧСИ да е само този, в чийто район е адреса или седалището на кредитополучателя. При лицата, обслужващи кредити такова изискване няма, тоест кредитополучателят може да е във Варна, а да комуникира и посещава офис в София. За разлика от юридическите лица, ЧСИ като физически лица и по закон носят освен дисциплинарна, гражданска и наказателна отговорност. Тяхната основна дейност е тази по съдебното изпълнение, а обслужването на кредити се явява допълнителна, второстепенна дейност, която ще зависи изцяло от волята на купувачите на кредити дали и доколко ще им бъде възлагана. Горното свежда рисковете от злоупотреби до абсолютния минимум доколкото заради вторична дейност ЧСИ може освен да понесе всички видове отговорности, но и да загуби правото си да упражнява професията си и то завинаги. При ЮЛ въпросът с отговорността малко или много създава проблеми, известни са множество случаи при които дори незначителни по размер имуществени санкции не могат да бъдат събрани поради липса на имущество на търговеца. Предвид гореизложеното, в случаите, в които купувачите на кредити възложат на ЧСИ обслужването на вземанията, кредитополучателите биха били защитени дори в по-голяма степен отколкото когато спрямо тях действа лице, обслужващо кредити.

6. Неразбираемо за нас е твърдението, че с приемането на ЗЛОККК ЧСИ се поставя в привилегировано положение спрямо другите лица, обслужващи кредити.

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

Съгласно предвиденото изменение в чл. 18 от ЗЧСИ, ЧСИ ще може да извършва действия по обслужване на кредити само по възлагане от купувач на кредити. У нас купувачи на кредити по занятие са главно колекторските компании, които събират свои и чужди вземания. Дали и доколко те ще ползват услугите на ЧСИ ще зависи изцяло именно от лицата, обслужващи кредити по смисъла на ЗЛОККК.

От друга страна ни е трудно да си представим, че който и да било ЧСИ може да бъде в привилегировано положение спрямо компании с огромен брой служители и капитал, с изградена инфраструктура, кол центрове, специализирани софтуери и т.н.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Предвид всичко гореизложено, становището на Камарата на частните съдебни изпълнители е, че премахването на § 16 от преходните и заключителни разпоредби на ЗЛОККК е неправилно, тенденциозно, напълно необосновано и влизащо в противоречие с целите на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета за постигане на по-голям интерес към купуването на кредити със свързаните с това положителни икономически последици за повишаване цените на вторичния пазар и стимулиране на банките да се освобождават своевременно от натрупани лоши кредити.

ГЕОРГИ ДИЧЕВ

Председател на Съвета на Камарата на частните съдебни изпълнители